

damnaris à Deo. Quanto magis hominum laudes vitaveris, tanto magis à Deo laudaberis. Sperne ergo vana, & sectare aeterna.

29.

Necessitas patiendi.

Quanto casus videtur desperatio, tanto Deus ad juvandum est propior. Vita nostra tempus tribulationis & pugnae est. Velis nolis, patieris; si libenter, maxime lucraberis: sin minus, frustra cruciaberis. Mala, quae pateris, libenter patieris, si patiaris amore Dei. Mundus universus vallis lachrymarum est; quisquis eam intrat, plorat. Communis in hac vita lex est pati.

30.

Premium tribulationis.

Melius est cum Christo pati, quam cum Paulo usque ad tertium Coelum rapi. Donum patiendi aestimant, qui Deum amant. In terris Filius Dei nihil pretiosius potuit cruce invenire: hinc in ea voluit obire. Disce in doloribus gaudere, & in gaudiis dolere.

MAJUS.

1.

Amicus verus.

Quaere amicum semper, qui Dei non sit inimicus. Amicitia vera parem aut invenit, aut facit. Qui propter Deum amat hominem, amat in homine Deum. Ama Deum, & homines; homines propter Deum, Deum propter se. Illum amicum dilige, illum amicum retine, qui omnibus recedentibus te non relinquit, & ubique ad Deum te manuducit.

2.

Spes stabilis.

Beatitudinem aeternam, dum bene spero, bene sperando acquo. Quisquis spirat,¹ speret: sperare non desinat, donec spirare desistat. Mortalis vitae vita est spes vitae immortalis. Major est misericordia Dei, quam miseria hominis rei, Plus valet unica sanguinis Jesu guttula, quam totius mundi abundantia.

3.

Vindicta dedecens.

Si quis in te exspirabit injuriam, noli spirare vindictam: vindicta christianorum est, diligere inimicos. Si inimicus potentior? parce tibi; si imbecilior? parce illi. Non poteris concordiam habere cum Christo, si concors esse nolueris cum christiano.

4.

Avaritia.

Avarus semper sibi est amarus. Non habita concupiscit, ut habeat: habita recondit, ne amittat. In adversis sperat prospера, in prosperis timet adversa. Qui pecuniae servit, praesentibus strigitur compedibus, & paratur futuris.

5.

Eleemosina.

Optime pecunia servatur, cum in manu pauperum collocatur. Da pauperi, ut des tibi. Vis audiri a Deo, exaudi in paupere Deum, vis aperiri coelum, aperi pauperi manum. Noli relinquere tua hic, unde exiturus es: sed ea prae-

mitte, quo iturus es. Si non potes multum dare, da parum; si non potes dare effectu, da affectu.

6.

Animae cura.

Ab anima, & propter animam vivimus: nisi passiones tuas probe devicearis, pacem habere non poteris. Patieris aliquid, ne culpam facias: patieris, quia fecisti. Corpus non vento, & anima non satiatur argento.

7.

Consuetudo.

Qui virtuti non assuescit, dum juvenescit, a vitiis, dum senescit, discedere nescit. Quanto amplius peccare quis consueverit, tanto minus se peccasse intelligit. Cave, diu desinere nolle, ne desinas posse.

8.

Cognitio sui.

Si te ipsum nescis, misere inscius es: scire tuum nihil est, nisi ipse probe scias tuum nihilum. Qui nimium feriatur, feritur; qui ultra captum quietem captat, capit: qui otiantur, diabolo negotiatur,

9.

Faeminae fuga.

Tutior est virgo inter Leones, quam inter Lenones. Hercules Leaenam, Lenam superare non potuit. Heu! quem fera vincere non potuit, vicit hera. Semper domesticum faemina est in domo periculum. Cum faemina superbe amicta, in facie picta, in verbis ficta, dira est lucta: fuge ni velis vinci.

10.

Emendatio vitae.

Dies iste dies conversionis tuae sit; vel a malo ad bonum, vel a bono ad melius. Dic cum Paulo, *Domine, quid me vis facere?* Contra stimulum ne calcitres, ne alius accipiat coronam tuam; quae non dabitur, nisi legitime certaveris.

11.

Inridia.

Invidus, fortunatorum antagonista, in propria saevit viscera. O quam malsunt, quibus non bene est, nisi aliis male sit: invide! occide invidiam, ne occidaris ab ea. Nisi enim bonus sis erga

alios in tempore; cum malis tibi male erit in aeternitate.

12

Vanitas extra Deum.

Tantus, quantus es, Dei magis, quam tuus es. Multi, dum multa secum statuere, ad crastinum non pervenere. Sub sole quidquid nascitur, denascitur. Omnia humana, dum sunt, desinunt. Sicut, qui in somno manducant, non saturantur; sic qui in mundo abundant, non oblectantur. Praetereunt omnia praeter amare Deum.

13.

Tentatio.

Tantum Deus permittit temptationis, quantum tibi prodest, ut exercearis. Versatus, & versutus est hostis noster: nunc agnum nunc lupum, nunc lucem, nunc tenebras simulat, ut nos decipiatur. Vigila! in vigilia est victoria.

14.

Vitae donum.

Hesterno die mori potuisses, sed mortuus non es; ergo vivis, ut melius vivas.

Cum sano sana, cum infirmo infirma, cum mortuo mortua est paenitentia. Antequam animam agas, agenda est paenitentia; ne antequam te vere poeniteat anima aeternum pereat.

15.

Timor utilis.

Facere flagitium est ruere in barathrum: labilis, & mutabilis est homo, nunc gravitate Cato, nunc feritate Nero. Mane saepius est homo in coelo, meridie in solo, vespere in caeno. Si sapiis, quo es perfectior, eo sis timidior; qui onustus est auro, illi vitandus est latro: jam in sanctitatis fastigio, si, non times, proximus es praeципitio.

16.

Custodia boni.

Quod est flos in horto, hoc est homo in mundo. Parva parvi ne facias, minima maximi aestima: omne bonum, quod habes, contaminat unica labes. Nemo tam est doctus, qui non egeat doceri. In ipsa etiam Helena invenitur a Momo macula. Inter omnia, quae discis,

unum disce; aestimare, quae sunt vere aestimabilia.

17.

Ebrietas.

Crapula promit stulta, detegit occulta. Turpe est, plus vini ingerere, quam possis digerere: qui omnes vincit bibendo, vincitur a dolio. Ebrietas faciem mutat, colorem variat; hominem in non hominem deformat. Plures occumbunt poculis, quam spiculis. Sunt quibus Cæna fit paena, lagena vagina, prandia fiunt praelia. Alterius sanitatem bibendo saepe tuam perdis.

18.

Cura sui.

Miseret te aliorum, non miseret t^e tui; quasi ipse tibi es minus, quam aliis. Dolet quis ex calculo, jam toto tu condole animo: ast minimus in tuo animo naevus pejor est, quam pessimum in corpore ulcus. Si velles, aut valeres peccati tui foeditatem cernere, confessim desineres peccare. Minima macula animae reddit animam quasi stabulum

augiae. Noli ergo iniire foedus cum foedissimo peccato.

19.

Peccati malum.

Peccatum non tantum peccantem contaminat, sed & peccatorem excruciat. Ubiunque est culpa, ibi & comes est poena. Peccatum non tantum movet bella ut in campo, sed & tempestates ut in freto. Hinc tu, si timeas, ne pereas, facias continuum cum carne duellum.

20.

Voluptas damnifera.

Voluptas abominanda est ut furia, non amplexenda ut filia. Tentatus tentatori dicas; *non tanti emo paenitere*, pudere, taedere, perire. Voluptas venit ut advena; sed quae inde mox sequitur acerbitas, est incola. Satius est quietis esse compotem in caula, quam hujus experitem vivere in aula.

21.

Fuga faeminae.

Malum est videre mulierem, pejus alloqui, pessimum tangere. Visne ergo

tibi consultum, despice faemineum cultum, nec respice vultum: & ut bene audias, neganda est illis audientia, qui loquuntur impudentia. Non caret vitio, bibulam praebere aurem linguae vitiosa loquenti.

22.

Forma Christicola.

Miles es Christi, hinc armare, non comere te decet; athleta es, hinc vir sis, non comptula pupa, & estibio delibuta. Est turpe viro faeminarum more fragrare musco mure. Operum, non odo rum fragret unguentum. Non unguenta ex Arabia, sed aromata e coelo petamus.

23.

Gulae Vitium.

Accipienda sunt fercula, fere ut pharmaca. Nulli minus gustant, quam suavis sit Dominus, quam mancipia ventris. Lurcones, & liguritores asoti magis suspiciunt palatum, quam coeli palatum. In patinas mentum, & mentem imittere, summa dementia est.

24.

Cultores Ventris.

Sunt ventris mancipia, qui tunc tantum sudant, dum manducant, & potant; quibus non est frequenter locus, quam focus, ubi laborat coquus. Tales merentur excludi ab albo hominum, & adscisci in classem pecudum. Non tot certe sustulit in campo gladius, quam in cauponam cantharus. Nemo minus est sui Dominus, quam, qui servit abdomini. Officies menti dans pinquia fercula ventri.

25.

Exempli Vis.

Qui cum Lippis assidue degit, fit Lippus; & qui juxta claudum ambulat, de-nuo & ipse sublaudicat. *Nihil citius hominem pervertit, quam alter homo.* Oleaster in num. 33. Avarus, corruptor, saevus, lascivus, fraudulentus, si prope te sint, mox intra te erunt. Proximus periculo est proximus exitio: proximum autem periculum est, ubi malum est consortium. Melius est habere ma-

lorum odium, quam consortium. Ante circumspice, cum quibus edas, aut bibas; quam quid edas, aut bibas,

26.

Cautela Linguae.

Quare tam libenter loqueris, & tamdiu fabularis, cum tam raro sine laesione conscientiae ad silentium revertaris? Si loqui licet, & expedit, quae utilia sunt, loquere, ni velis animam tuam perdere. Nam malorum universitas, uti ait Scriptura, est linguae effrenis libertas.

27.

Voluntas propria.

Mors propriae voluntatis est vita sanctitatis. Voluntas propria hostibus nos primo prodit, deinde tradit, denique perdit. Hostis hic tibi eo periculoso: quo occultior; eo perniciosior, quo blandior. *Cesset amor proprius, & cessabit infernus.* S. Bernardus.

28.

Respectus humanus.

Respectus humanus est Dei despec-

tus prorsus inhumanus. Pereat malus pudor, ne tu male pereas, Tunc pudendum, cum pudenda facienda sunt. Quis quis placere Deo cupit, impiis displateat, necesse est. Quid! ut Deo displateas, tantine valeat unius homunculi rauca vocula? Facturam factori suo praeponere noli!

29.

Virtutis constantia.

Totus homo constans incostantia est; cogita semper voluptas vera est voluptibus propter Deum abstinere. Natus es in immunditia, vivis in miseria, morieris in angustia hinc constans esto in boni constantia! Daemonis est mala suggerere, tui est non consentire sed in bono usque in finem perseverare; *qui enim perseveraverit, solus ille salvus erit.*

30.

Resistentia fortis.

Diabolus, dum ei resistis, hostis est, quando consentis, hospes erit; nonne melius est illum habere hostem, quam hospitem? si daemoni ab initio resistitur, quasi formica conteritur; gravia

peccata non regnabunt in corpore, si Dominica Passio circumfertur in corde.

31.

Meditatio Passionis Dominicae.

Ab horto voluptatis patefactus est interitus, ab horto Passionis patet salus. Vah! pavet in horto hominum Salvator, & ridet in campo homo peccator. *Amor tuus crucifixus pendet in patibulo, & tu valuptati adhaeres obcaecato prorsus animo. S. Bernardus.*

JUNIUS.

1.

Rectus usus Scientiarum.

Quanto plus, & melius scis, tanto gravius inde judicaberis; nisi sanctius viixeris. Noli ergo extolli de ulla arte, vel scientia; sed potius time de data tibi notitio. Si tibi videtur, quod multa scis, scita simul, multa plura esse, quae nescis.

2.

Perseverantia.

Praemium bene inchoantibus promittitur, sed perseverantibus datur. Bene caepisse multorum est, sed perfecisse paucorum. Bene inchoare & male consummare monstrosum est, & cuncta perdit, qui in fine deficit. Igitur quidquid agis, prudenter agas, & respice finem.

3.

Vita cum Deo.

Recedere debet ab hominibus, qui accedere vult ad Deum. Omnes, qui cum hominibus perixerunt, jam obierunt, & plerique in Viam Cain abierunt. Mercedes mundi non modo est parva nimis, sed & prava nimis. Si dulcis est tibi mundus, dulcior erit Christus: ille enim decipit, & transit: hic verax est, & aeternum delectat.

4.

Imitatio Sanctorum.

Qui Sanctorum vitam commendat, & suam non emendat, se ipsum condem-

nat. Probrum est Sanctos colere, & Sanctitatem temnere; qui Sanctos miraris, sis ipse sanctitate mirabilis. Vita haec via est, vis in via autem non errare? Sanctos imitare!

5.

Judicium hominum.

Non est malus, qui malis displicet, sed qui malis displicere timet; si odit vitia, oderunt te vitiosi: vita proborum semper offensa est reproborum; malis autem displicere laudari est. Tua vita Gloria sit Soli, qui regit astra Poli.

6.

Cognitio sui ipsius.

Haec est altissima, & utilissima lectio, sui ipsius vera cognitio, & despicio. De seipso nihil tenere, & de aliis semper bene sentire; magna sapientia est, & alta perfectio. Omnes fragiles sumus sed tu neminem te ipso fragiliorem tenebis.

7.

Vitae Scopus.

Dies peccatorum, dies vitae non sunt,

si vita forent, mortem sempiternam non gignerent. O quam vana sunt, quae desinunt! ad Deum creatus es, quid ergo tibi cum creaturis? praeterit isthaec dies, & nescitur origo secundi. Pro aeternitate negotiamur. Qui pro hac non laboret, delirat.

8.

Vita probi & reprobi.

Saepius solet Deus périturis gaudia dare peritura! crucis cultoribus cruces largitur. Dat Deus Herodi regnum, Petro lignum, Holoferni dulce massicum, dilecto Joanni fervens oleum. Saepe infelix felicitas terrena est: nunquam infelix aeterna felicitas.

9.

Admonitio Peccatoris.

Audi peccator audax! dilatavit infernus se, ut devoret te! ne itaque hoc veniat super te, in hoc momento emenda te. Male tibi in peccatis seculo securis ad radicem est posita.

10.

Vanitas vitae praesentis.

Vanitas est, longam vitam optare, & de bona vita parum curare. Vanitas est, praesentem vitam solum attendere, & quae futura sint, non caute praevidere. Vanitas est, diligere, quod cito transit, & illum non timere qui aeternum punit.

11.

Periculi fuga.

Ne priveris tuo arbitrio, cave semper a periculo. Positus in peccandi periculo proximus es praecipitio. Cavendum est, né, qui in carne vivimus, carni vivamus. Nullus tam noxius coluber, quam blandiens mulier. Facilius est, se continere a pugna, quam in pugna: facilius est occasionem fugere, quam in ea vincere.

12.

Occasio prava.

Affinia sunt occasio, & occasus; in verbo discrimen, & crimen est, hinc declina discrimen, si non vis conjugere crimen! occasio peccati, saepius est peccatoris occasus. Jacis aleam, dum peri-

culo exponis animam, & dum talis jacitur alea, jacet anima: si pecandi occasionem fugis, peccata fugas.

13.

Inimici dilectio.

Benefacite his qui oderunt vos! est consilium illius, qui est magni consilii angelus. Vicisti, dum pepercisti, omnis inimicitia sic tibi cadit victima; aut si lubet mactare inimicum? macte! beneficiis macta!

14.

Amor impurus.

Ut tuos recte excolas mores, vide quod tui ferantur amores. Salomon extreme sapiens, factus est amando sic amens, ac si nulla in eo esset mens; per venerem factus est vecors & excors. Hamus est amor, capit, dum capit; quasi facem, fuge mulieris faciem.

15.

Mundi dolus.

Crede mihi! angustus tibi est animus, si te delectat mundus, cum in eo non est

nisi dolus. Magna in mundo fortuna maximum est infortunium. Faceant opes, quia facesunt operam non solum inanem, sed valde cxitiosam: nemo enim potest Deo servire, & mamonae.

16.

Vita Temporalis.

Extrema caecitas est, vitam hanc miseram maximi facere, quam oportet maxime spernere! quisquis amas mundum, quaeo! cogita, quo sit eundum? qui iuvat saecula vivere centum, cum vides universa transire ut ventum! vita haec in spatio brevis, nisi bene transigatur, est pretio levis; quinimo aeternae jacturam vitae inducit.

17.

Fortuna fluxa.

Ut semper tuus sis, nunquam esto tuus; firmissima fortunae certitudo in incerto est. Nulli fortunae minus, quam optimae credas. In rebus tranquillis semper metuas adversa sub illis.

18.

Miseria hominis.

Nasci, vivere, mori sunt compendia omnis nostri mali. Nascendo homo plorat, & plorandi materia homini quotidie nascitur. Quid est homo? *Diu infans, vix puer, tarde homo.* Tertull. *Orat funeb.* Theod. Dum vitae vadum trajicimus, mortis pelagus prostat; post omnes in vitae nostrae fabula actus superest ultimus actus a quo tota pendet aeternitas.

19.

Gaudium verum.

Gaudet bonus non de plurimo numero sed de bono summo. Non potest gaudere nisi justus, quia nihil sibi lucratur injustitia nisi supplicia. Mundi gaudia non sunt gaudia, sed mera taedia.

20.

Oratio.

Quid est Oratio? est Deo Sacrificium, sanctis delicium, justis auxilium, oranti subsidium, purgatorio refrigerium, Diabolo supplicium. Oras; sed dic! an

bonus? an bone? an bona? saepe Deus non exaudit voluntatem, ut exaudiat salutem.

21.

Cognitio sui.

Quid infirmo sit melius? novit Medicus melius, quam aegrotus. De te semper cogita, quod sis horror scelerum, faccus stercorum, cibus vermium, ac merum nihilum. Aliter cogitare non est orare sed Deum subsannare.

22.

Ferror ad Deum.

Vim facimus Deo, non compellendo, sed flendo; non provocando injuriis, sed exorando Lachrymis. Deum aspice semper, qui te respicit indesimenter. Si Deum non petis, non petis oracula sed lenocinia.

23.

Falcitas.

Politicorum sententia est; scenae, & tempori deserviendum. Spendentur ore maxima, negantur opere minima, servat, re ipsa nihil: sed mentitur iniqui-

tas sibi, se ipsum laedit, qui alios ludit. Fides assimilatur fidelibus, si non concordant, male sonant. Veritas adameatur ut adamus!

24.

Deus ut medicus.

Deus saepe punit corpus, ut servet animam; non considerat vulnerati dolorem, sed vulneris sanitatem; Deus Patrem agit, non cupit te perire, sed redire! Medicum agit, qui affigit, ut sanet, mortificat, ut vivifiet.

25.

Gratia Dei.

Cum Dei Gratia es quasi Seraphinus, sine gratia miser Scarabeus. Cum Gratia perspicis ut Aquila, sine Gratia caecutis ut noctus. Quantum perire times, tantum ne pereas, gratiam ambias.

26.

Gratiae necessitas.

Sine gratia ut cito pereas, vel ut nihil valeas, sufficit una locusta, vel musca. *Ilos locuitarum & muscarum occi-*

derunt morsus. Sap. 10. Minima cadendi occasio, tui saepe tota est perditio.

27.

Conversio ad Deum.

Omnes quidem sunt in Deo, sed non omnes sunt cum Deo. Eris mox innocens, si doleas te fuisse nocentem. Aperi Sacerdoti tua crimina, & mox tua anima erit tota pulchra: ast crimina si celas, claudent tibi crimina coelum.

28.

Boni operis cura.

Quaelibet respiratio oris sit ad Denm respiratio cordis! sint tibi quaelibet temporis feriae virtutis comparandae nundinae. Ubi deficit virtus, ibi deficit omnis actus. Quidquid agis, pro aeternitate agis; igitur lente festina, & sancte labora.

29.

Legis observatio.

Sine Dei lege, & gratiae luce pugnamus ut Andabatae; palpamus in tene-

bris, ambulamus in laqueis: ubi non est Lex, ibi non est Lux. Sine sole involveris nocte, sine lege jaces in faece. Ut tenebris nihil funestius, sic luce, & lege nihil venustius.

30.

Opera salutaria.

Exlex qui vivit, merito sine lege peribit. Virtutem probes exercitio virtutis. Maxima virtutis commendatio est virtutis actio. Virtus non tantum vult a nobis coli, sed vult nos se ipsa uti. Defuncto mundus dat nihil: sola virtus insepulta juvat sepultum.

JULIUS.

1.

Virtus necessaria.

Plus requiritur in malo, ut sit malus, quam in Bono ut bonus sit. Tu semper frugi sis, non Nauci! quaeras virtutem, si vis reperiire salutem. Virtus sola via ad vitam beatam est. Ad aeternitatem cum eas, cave, ne per vias invias devies. A tuo delectu pendet, ut sis inter electos.

2.

Patiendi necessitas.

Si non vis pati non debuisses nasci; nihil scis, si tentatus non sis; ut probus sis prius probatus. Nondum se nosse caepit, qui nunquam miser fuit. Marcat sine adversario virtus. Amor Crucis probat, quantum Crucifixum diligas.

3.

Amor Proximi.

Ames proximum per Deum, secundum Deum, propter Deum, & in Deo. Cave fastidium; desinit non raro in odium. Non bis vixerunt veteres, vivimus nos futuris; nemo vivat sibi soli, sed Deo, & proximo propter Deum.

4.

Animus Contentus.

Esto, qui es! sufficiis Deo, suffice tibi. Vellis, nolis, acquiescendum est Deo. Felix est, qui eo, quod est, contentus est. Vis veram libertatem? sperne voluptatem. Contemptus voluptatis est regimen libertatis.